

## In 't Vizier

In dit nummer van Vizier is "groen" de rode draad. De zorg voor het milieu is geen linkse hobby, maar een Bijbelse opdracht. Al bij de Schepping gaf God Adam en Eva de opdracht de aarde te bouwen en te bewaren. Aan die opdracht wil de fractie SGP&ChristenUnie zijn steentje bijdragen. We hebben immers de verantwoordelijkheid de aarde ook voor het navolgende geslacht leefbaar te houden.

De mogelijkheden daarvoor zijn er. Technisch kan er steeds meer. Het omschakelen naar duurzame energie is mogelijk als we van goede wil zijn. Zon en wind en water zijn in ons land ruimschoots voorhanden. Laten we daar optimaal van profiteren. Iedereen heeft er baat bij dat de lucht en het water blauw zijn.

*Rudy Ligtenberg, eindredacteur Vizier*



*Overslag Terminal Alphen*

1

2017

### Begroting 2017

Nu extra geld uitgeven en straks een tekort? Gedeputeerde Staten hebben het uitgelegd. Op veel terreinen geldt: De SGP&CU is reuze benieuwd hoe de concrete plannen eruit zullen zien waarvoor nu het geld al gereserveerd wordt. De Begroting 2017 kreeg kritiek en steun. *Pagina 1*

1



### Transport

De transportsector zit vol plannen. Hoe een bierbrouwer, een overslagbedrijf en het Havenbedrijf een forse bijdrage leveren aan energiebesparing en aan energielevering. Daar profiteren we allemaal van. *Pagina 1*

2



### Bestuur en economie

Er is een verband tussen de inrichting van het openbaar bestuur en de economische groei in de regio, zo citeert wethouder en Drechtstedenbestuurder Peter Verheij een belangrijk rapport. Een beetje flexibeler mag het wel. *Pagina 2*

2



### Energieneutraal

Bij de ontwikkeling van een duurzamer samenleving kan niemand meer weggijken. Heeft Noach aan de haalbaarheid getwijfeld toen hij de opdracht kreeg om de aarde te bebouwen?, zegt J. Bettink. *Pagina 2*

3



### Landbouw en natuur

Nederland heeft een sterke landbouwsector. Ook hier speelt duurzaamheid en belangrijke rol. We zouden daarom eens wat meer stil moeten staan bij de opgave waar onze agrariërs voor staan en bij wat zij wél bereikt hebben. *Pagina 3*

## Begroting 2017

**Na een lange vergaderdag is de provinciale begroting voor 2017 ongewijzigd vastgesteld. Hieronder een paar onderdelen uit de bijdrage van de fractie SGP&ChristenUnie.**

### Dubbele boodschap

In de begroting zat volgens ons een dubbele boodschap. Aan de ene kant is er zorg over de duurzaamheid van de financiën op langere termijn, omdat vanaf 2024 exploitatielasten van beheer en onderhoud van infrastructuur behoorlijk stijgen. Aan de andere kant wil het college van Gedeputeerde Staten voor 42 miljoen euro extra uitgaven doen en worden de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting verder verlaagd. De gedeputeerde financiën heeft de onderbouwing voor deze keuze beargumenteerd en toegegeven dat de uitleg eigenlijk ook in de documenten zelf had moeten staan. We houden de vinger aan de pols.

### Versnellen, versterken en verdiepen

Ik heb waardering uitgesproken voor het feit dat onze wensen bij de Kadernota, zoals extra middelen voor het oplossen van een aantal knelpunten in het openbaar vervoer en een impuls voor de restauratie van Rijksmonumenten zijn verwerkt. Gedeputeerde Staten hebben voorstellen gedaan voor extra middelen voor twaalf onderwerpen, verdeeld over drie categorieën: versnellen van de overgang naar vernieuwing en verduurzaming, versterken van de economie, en verdiepen van bestaande ambities. Wij vonden deze voorzet uiteindelijk goed en wachten de afzonderlijke concrete bestedingsvoorstellen, die we voor juni 2017 krijgen, af.

### Werkgelegenheid

Naar aanleiding van actuele berichten over ontslagen in de scheepsbouw, de offshore-sector en de staalindustrie, vooral in het Drechtstedengebied, heb ik de verantwoordelijke gedeputeerde gevraagd om zich sterk te maken voor het behoud van werk bij de bedrijven in deze maritieme topregio. Wegvallen van ambachtelijke kennis zou niet goed zijn voor de ontwikkeling van het gebied.

### Tarieven openbaar vervoer

Opnieuw heb ik gepleit voor het niet laten stijgen van de tarieven voor het openbaar vervoer, mede omdat de lasten voor de autobezitters wel jaar op jaar dalen. Helaas werd een amendement hierover nipt verworpen.

*Servaas Stoop, fractievoorzitter*

NB: de hele bijdrage staat op de provinciale websites van zowel SGP als ChristenUnie

## Groene corridor

**De fractie van SGP&ChristenUnie in Zuid-Holland heeft zich tijdens een werkbezoek in oktober uitgebreid laten informeren over de plannen rond de Overslag Terminal Alphen (OTA) en het bedrijventerrein Steekterpoort bij Alphen aan den Rijn.**

NedCargo, Heineken, Zeeman en andere bedrijven hebben plannen ontwikkeld om het vervoer van containers over de weg en over het water nog efficiënter te maken. Meer dan 50.000 containers vol met bier gaan elk jaar van Zoeterwoude via Alphen aan den Rijn naar Europoort en hetzelfde aantal komt, voor een deel gevuld met kleding en andere goederen, naar Alphen aan den Rijn terug, om vandaar naar nabijgelegen distributiecentra te worden vervoerd. Dat kan beter. En duurzamer.

Genoemde bedrijven hebben daarom samen met Havenbedrijf Rotterdam plannen gemaakt voor een "groene corridor" over het water van de OTA tot aan Europoort. NedCargo breidt intussen zijn activiteiten uit op bedrijventerrein Steekterpoort. Zo wordt er een nieuw, van elektromotoren voorzien schip gebouwd en worden er trucks met elektromotoren aangeschaft. Dat levert een substantiële energiebesparing op die goed past in de provinciale klimaatdoelstellingen.

De provinciale politici die met raadsleden uit Alphen aan den Rijn bij de OTA op bezoek gingen, waren onder de indruk van dit sterke staaltje logistieke planning en van de ambitie om het energieneutraal te gaan doen. Een nieuw te ontwikkelen distributiecentrum van NedCargo op Steekterpoort ziet de Statenfractie SGP&CU als een versterking van de economie die de regio ten goede komt.

*Chris Schaapman, Statenlid ChristenUnie*

In deze uitgave van Vizier wordt duurzaamheid van verschillende kanten belicht. Verduurzaming van transport, bedrijven die door middel van windenergie energieneutraal willen werken en bovendien stroom bieden aan andere bedrijven en huishoudens in de buurt.

Duurzaamheid is ook aan de orde bij de agrarische bedrijfsvoering. Boeren worden steeds vaker betrokken bij natuurbeheer: weidevogelbeheer, biodiversiteit maar ook bij de zorg voor een betere waterkwaliteit. Eén dag werkbezoeken leverde heel veel informatie op.



## Economie en de kracht van de regio

De regio Drechtsteden heeft onderzoek gedaan naar haar sociaal-economische positie. Dit heeft geleid tot het rapport "Zichtbaar Samen Maritiem" - niet voort niets afgekort als ZSM! Hieruit spreekt urgentie.

Om dé topregio van de maritieme industrie vitaal te houden en verder te ontwikkelen is actie nodig. De sociaal-economische analyse gaat daarbij verder dan alleen het economische aspect. Als fundament voor een gezonde economische ontwikkeling is eveneens inzet nodig op wonen, ruimtelijke kwaliteit, werkgelegenheid, voorzieningen en bereikbaarheid. De Drechtsteden bezitten reeds een unieke combinatie van maritieme industrie en deltatechnologie, luchtvaarttechniek, transport en logistiek. De uitdaging voor de Drechtsteden ligt erin om een ontwikkeling door te maken naar een slimme maakindustrie waarbij innovatie, vernieuwing, leidend zijn. Op die manier kan de regio met haar sociaal-economische positie boven de middelmaat uit te groeien.

### Maak verschil

Op veel beleidsterreinen is binnen de regio samenwerking noodzakelijk. Onlangs verscheen het rapport van de eerste studiegroep Openbaar Bestuur: "Maak verschil - krachtig inspelen op regionaal- economische opgaven". In dit rapport wordt de trend benoemd dat de economische, maatschappelijke en bestuurlijke werkelijkheid zich in toenemende mate op regionaal niveau voordoet. De werkelijkheid van alledag van inwoners en bedrijven speelt zich af in regionale netwerken ("daily urban system" genoemd).

In een toenemend aantal wetenschappelijke publicaties is het verband aangetoond tussen economische groei en de wijze waarop het openbaar bestuur is georganiseerd. De optimalisering van de inrichting van het openbaar bestuur kan een serieus effect op de economie hebben. De makers van het rapport bepleiten niet een zoveelste reorganisatiepoging van het openbaar bestuur, maar zetten in op flexibiliteit. "Met meer differentiatie (verschil in ontwikkeling, red.) tussen regio's en minder vrijblijvenheid in samenwerking (ook tussen bestuurslagen als gemeente, provincie, Rijk) valt geld te verdienen", zo constateren zij.

Ook tussen bestuurslagen onderling is intensievere en flexibeler samenwerking nodig. De Drechtsteden kennen een intensieve en vérgaande samenwerking op regionaal niveau die, in vergelijking met andere samenwerkingsprojecten, als effectiever te boek staat. De kunst is om daar samen met de provincie en het Rijk, meer dan nu het geval is, de economische vruchten van te plukken.

Drs. P.J. Verheij, SGP-wethouder in Alblas-serdam en lid van het Drechtstedenbestuur

## Duurzaam duurt het langst

De heer J. Bettink, directeur van Bettinks Service Team, geeft zijn visie op het gebruik van duurzame energie. Bettinks Service Team is een bedrijf dat gespecialiseerd is in het onderhoud van windmolens.

Bettink hanteert een vast uitgangspunt: "Er is niets wat duurzamer is dan de zon, zo klinkt het uit Gods Woord wanneer je Psalm 89 vers 15 zingt".

Hoe gaat u hiermee om in het dagelijks werk?

"Zo'n Bijbeltekst versterkt de gedachte dat een duurzame manier van energieopwekking en -gebruik, mogelijk en toereikend is voor het hele bedrijfsleven en voor alle privéhuishoudens. Daarbij is het een must dat bedrijven en huishoudens wat energievoorziening betreft aan elkaar worden gekoppeld, waardoor we minder afhankelijk worden van een instabiel elektriciteitsnetwerk. Op die manier wordt het mogelijk om te schakelen tussen verschillende energiebronnen: wind, koude, zon, warmte en water".

Noemt u eens een voorbeeld?

"In deze uitgave van Vizeer wordt verslag gedaan van een werkbezoek dat in het kader stond van de verduurzaming van de productie van een bierbrouwerij en het transport over de weg en over het water. Vanuit mijn visie is het

haalbaar dat een bierbrouwerij zowel bij de energievraag als bij het energieverbruik volledig duurzaam te werk gaat. Dat wil zeggen: zelf opwekken, gebruiken en hergebruiken.

Als bedrijf draaien wij zelf helemaal op zonne-energie. "Kan dat wel?", vragen mensen ons. Ik vind dat helemaal geen vraag. Het gaat om onze toekomst en om die van onze kinderen. Toen Noach na de zondvloed uit de ark ging kreeg hij de opdracht om de aarde te bebouwen en te bewaren. Je leest nergens dat hij zich afvroeg of dat wel kon. Het gaat hier over een aanpak die alleen standhoudt wanneer we ons er blijvend voor inzetten".

Je kunt zeggen: dat moet iedereen zelf bepalen.

"Neem de transportsector. Ik rijd al jaren elektrisch. Niets is goedkoper en minder vervuילend - en stiller! Bij elke tankbeurt zouden we even moeten denken aan de ernstige gevolgen van de aardgaswinning in Groningen en aan de opwarming van de aarde die het gebruik van fossiele brandstoffen met zich meebrengt. En dan betalen we behalve de kosten van de brandstof ook nog eens mee aan de verzekeraars omdat de aardbevingsschade in Groningen hersteld moet worden. Kortzichtigheid van de bovenste plank. Hoe eerder wij gaan voor 100 procent duurzaam, hoe beter. En het kan".

Flip Mak, fractiemedewerker



## Buitenland van Rhoo

Als gevolg van de aanleg van de Tweede Maasvlakte moet ten zuiden van Rotterdam een gebied van 600 hectare worden omgevormd tot natuur- en recreatiegebied. Het gaat om het Buitenland van Rhoo in de gemeente Albrandswaard.

Het dossier Buitenland van Rhoo sudderde al jaren. Om dit proces vakkundig uit te voeren is in 2015 door Provinciale Staten een commissie van drie onafhankelijke deskundigen ingesteld. Ze werden aangeduid als kwartiermakers en moesten, gelet op de geldende opgave, de belangen waarborgen van de ondernemers en bewoners in het gebied.

Provinciale Staten hebben op 14 september 2016, op basis van het advies van de kwartiermakers, richtlijnen vastgesteld voor de verdere uitwerking van dit dossier:

- iedereen die een actieve bijdrage wil leveren aan het realiseren van de doelen, moet zich vanaf het begin aan kunnen sluiten bij de gebiedscoöperatie;
- de gemeente moet de grond niet terugbestemmen voor agrarische doeleinden. Het plan moet pas worden herzien als de zogenaamde PKB-doelen en de daarbij behorende maatregelen duidelijk en planologisch verankerd zijn;
- tot slot dienen de natuur- en recreatieplannen voldoende uitgewerkt en geborgd te zijn. Dit zal met alle betrokken partijen worden vastgelegd.

Uiteindelijk moet dit project de leefbaarheid in de regio verbeteren. Het plan zou in 2021 geheel gerealiseerd moeten zijn.

Ixora Balootje, Statenlid ChristenUnie

## Bijgepraat over natuur en landbouw

Bodegraven-Reeuwijk maakt deel uit van Veenweidegebied Gouwe-Wiericke, dat op haar beurt weer samen met Gouwe-Krimpenerwaard deel uitmaakt van het totale Veenweidegebied. De Statenfractie SGP&ChristenUnie werd tijdens een werkbezoek aan de lokale SGP- en CU-fracties op 14 oktober, bijgepraat over de stand van zaken op het gebied van natuur en landbouw. Wat bleek? Bodegraven-Reeuwijk maakt werk van de opgave om een eigen visie te ontwikkelen op dit moeilijke onderwerp. Ze doen dit samen met alle betrokkenen.

De gebiedsvisie moet aansluiten bij het provinciale beleid voor natuur en landbouw. In het gebied Gouwe Wiericke moet een ecologische verbindingzone tussen de Nieuwkoopse en de Reeuwijkse Plassen komen. Verder dient het agrarisch en particulier natuurbeheer gestalte te krijgen.

Wethouder Jan Leendert van den Heuvel van Bodegraven-Reeuwijk schetste de bestuurlijke samenwerking in dit Veenweidegebied bij het Programma Gouwe-Wiericke 2016-2021. "Het gaat om samenhangende gebiedsontwikkelingen in landbouw, natuur en recreatie. Er is sprake van voorzichtige maar gestage voortgang". Hij sprak zijn waardering uit over de initiatieven van de SGP&CU-fractie in Provinciale Staten om ook in dit gebied ruimte te maken voor een gebiedsproces. Was deze mogelijkheid niet geboden, dan zou men nog niet zover zijn gekomen, vond hij.



Wethouder Kees Oskam wees aan de hand van talloze mogelijkheden op onze verantwoordelijkheid voor een gedegen milieuaanpak, vertaald naar de lokale situatie. Met zo'n plan kunnen alle partijen op hun verantwoordelijkheid worden aangesproken.

Nieuwkoopse raadslid Elias van Belzen gaf een toelichting op het door de Gemeente Nieuwkoop vastgestelde en integrale bestemmingsplan voor het buitengebied van die gemeente. Voor alle deelnemers leverde het bezoek huiswerk op. Zo heeft een werkbezoek effect.

## Het Spui

Op een locatie langs Het Spui bij Korendijk in de Hoeksche Waard is een windpark in voorbereiding, bestaande uit vijf windmolens die met elkaar minimaal 5 MegaWatt moeten opbrengen. Dit plan maakt deel uit van de provinciale opgave om vóór 2020 verspreid over de provincie totaal 735,5 MegaWatt aan windenergieopbrengst te genereren. Het inpassingsplan van de provincie heeft dit voorjaar ter inzage gelegen en er zijn veel schriftelijke reacties ingediend en veel sprekers hebben zich laten horen om hun mening kenbaar te maken. In september hebben Provinciale Staten het inpassingsplan goedgekeurd. Daarmee kunnen de plannen verder worden uitgewerkt. De ontwikkeling van dit windpark kent een hele lange geschiedenis. Al in het Streekplan Zuid-Holland Zuid uit 2000 werd Klein-Piershil opgenomen als zoekgebied voor zo'n park.



## Spanningen tussen natuur en landbouw

Natuur en landbouw staan al vele jaren met enige regelmaat op de agenda's van provincies en gemeenten. Zelf ben ik daar nauw bij betrokken geraakt als lid van diverse landinrichtingscommissies.

In verschillende landinrichtingsplannen is ervoor gekozen om de functies landbouw en natuur van elkaar te scheiden. De landbouwgrond moest zo worden ingericht dat er een maximale productie kon worden gehaald. Om de natuur te compenseren werden grote gebieden ingericht waar de natuur zijn gang zou kunnen gaan. Deze keuze heeft niet altijd goed uitgepakt. Door de intensivering van de landbouw zijn veel plant- en diersoorten onder druk komen te staan, terwijl in de "nieuwe" natuurgebieden lang niet altijd de plant- en diersoorten zich ontwikkelden die uit de landbouwgebieden verdwenen. De overlast van ganzen is daarvan een voorbeeld.

Een tweede belangrijke keuze is geweest om natuurgebieden aan elkaar te verbinden. Ook hierbij is het de vraag of dit in West Nederland wel een goede keuze is geweest. We zien immers dat kleine landbouwgebieden in de na-

bijheid van steden veelal gekenmerkt worden door hoge natuurwaarden.

Ik wil graag pleiten voor integratie tussen natuur en landbouw. Mozes heeft al aan de Israëlieten voorschriften gegeven voor het grondgebruik. Niet alleen werd de zevende dag ingesteld als rustdag, maar ook elk zevende jaar was een jaar waarin de bodem niet actief mocht worden bewerkt. De hoeken van het land mochten niet worden afgemaaid en een broedende vogel niet gestoord. Vaak hoor ik dat je met deze uitgangspunten nu niet meer moeten aankomen omdat dit niet realistisch zou zijn. Nu geef ik direct toe dat het niet eenvoudig is, maar we geloven toch niet omdat geloven realistisch is? Precieze oplossingen heb ik niet, maar het lijkt me goed als bestuurders en agrariërs zich eens vanuit deze Bijbelse gróndprincipes gaan bezinnen.

*Henk van der Smit, Raadslid SGP Bodegraven-Reeuwijk*

## Landbouwsector en maatschappelijke omgeving

Nederland heeft een sterke landbouwsector. Dat succes hebben we voor een deel te danken aan innovatie. De omvang van de landbouwexport bedroeg in 2015 volgens het CBS 81,3 miljard euro en daarmee staat Nederland tweede op de wereldranglijst.

Toch gaat in de pers vaak alle aandacht uit naar problemen in de sector.

Agrariërs hebben het landschap de eeuwen door beheerd met als resultaat een sterke sector. We produceren goed voedsel van hoge kwaliteit, tegen een relatief lage prijs. Laten we, wanneer we het over verbeteringen hebben, dit doen vanuit een positieve grondhouding. Dan spreken we daarna over de maatschappelijke opgaven voor de landbouwsector net als iedere burger en iedere andere sector die heeft.

De overheid hoeft niet in te grijpen als het goed gaat in een sector, tenzij men de overheid ziet als de grote regelaar die zich met álles moet bemoeien. De landen van de Europese Unie maken samen een Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De Nederlandse landbouw wordt hierdoor sterk gestempeld. Eén onderdeel daarvan wordt door de provincies uitgevoerd: het Plattelands Ontwikkelingsprogramma (POP3 2014-2020).

Geen enkele agrariër kan om de volgende twee belangrijke onderwerpen uit dit programma heen.

- 1. Versterken van innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht**  
Innovatie en structuurversterking zijn noodzakelijk om de maatschappelijke ontwikkelingen waarmee de sector te maken heeft, het hoofd te bieden; ook om de voorsprong die de sector mondiaal heeft te behouden. Daarbij zijn onderzoek, proefprojecten, voorlichting en de uitrol van succesvol gebleken projecten onmisbaar.
- 2. Waterkwaliteit, natuur en landschap**  
De (zoet)waterkwaliteit blijft van levensbelang, ook voor de agrarische sector. Daarom moeten agrarische ondernemers maatregelen nemen zoals het gebruik van mest met weinig stikstofverliezen en de inzet van aangepast voer. Uitvoering van deze maatregelen schept ruimte voor nieuwe economische activiteiten.

Biodiversiteit draagt in belangrijke mate bij aan het evenwicht in de natuur. Daarom kennen we het agrarische natuurbeheer en het beheer van de natuur binnen de gewone bedrijfsvoering, zoals weidevogelbeheer (te onderscheiden van natuurbeheer door agrariërs). Ook is het van belang om landschapselementen te behouden, te herstellen en te beheren.

*Henk van Dieren, Statenlid SGP*



## Integriteit

Op de dag dat ik deze column zou schrijven las ik een Bijbeltekst die mij de hele dag heeft beziggehouden. In de Statenvertaling is de tekst in Spreuken 27:19 als volgt: "Gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, alzo is des menschen hart tegen den mens." De tekst is duidelijk. Het water weerspiegelt inderdaad het gezicht, en je hart weerspiegelt jou.

Als politicus word je vaak gewezen op integriteit. Het aantal introductiebijeenkomsten dat aankomende Statenleden kunnen volgen geeft aan hoe belangrijk het onderwerp is. Een cursus integriteit: hoe ga je om met je collega's, welke beslissingen zijn acceptabel, wat declareer je wel en wat declareer je niet? Er zijn tal van voorbeelden op te noemen waar je aan denkt als je het woord integriteit koppelt aan een volksvertegenwoordiger. Daarom heeft de Bijbeltekst mij vandaag aan het denken gezet.

Als volksvertegenwoordiger van een christelijke partij vind ik het te allen tijde belangrijk om zo integer mogelijk te handelen. Is dat altijd gemakkelijk? Absoluut niet! Wat nou als je een motie of amendement erdoorheen kan jagen op een wijze die niet bij jou past? Of dat je het zó oneens bent in een debat

"Ik bedrijf dus geen politiek vanuit eigen belang, maar vanuit het hart, vanuit de liefde voor God, de medemens en aarde die Hij heeft geschapen."

*Ixora Balootje*

met een collega en je tenenkrommend aan tafel zit omdat je eigenlijk op ongepaste wijze duidelijk zou willen maken wat jij ervan vindt? Juist dan is het moeilijk om integer te handelen, sterker nog: om integer te zijn. Gelukkig zitten wij met een belangrijke

opdracht in de Staten. Om Gods wil te vertegenwoordigen in de maatschappij waarin wij leven. Ik bedrijf dus geen politiek vanuit eigen belang, maar vanuit het hart, vanuit de liefde voor God, de medemens en aarde die Hij heeft geschapen.

Het is dan ook mooi en fijn om te mogen reflecteren op het hart. Wat er leeft in mijn hart, weerspiegelt mijn handel en wandel als mens, als volksvertegenwoordiger en als kind van God.



*Ixora Balootje, Statenlid ChristenUnie*





## Gast van de fractie

Als "Gast van de fractie" was Gerard Mostert uit Katwijk een avond aanwezig bij de SGP&ChristenUnie. Mostert (27) is fractievoorzitter van de ChristenUnie in de gemeenteraad van zijn woonplaats. In het dagelijks leven is hij werkzaam bij Pro Demos Huis voor Democratie en Rechtsstaat in Den Haag. Een paar vragen aan Mostert.

◆ *Wat ziet u als zaken waarvoor gemeenten en provincie elkaar nodig hebben?*

"Als het gaat om ruimtelijke ordening kan de provincie de algemene belangen soms beter overzien. Soms wegen regionale belangen zwaar, maar zijn er mogelijkheden om de lokale economie te ondersteunen. Het is dan belangrijk dat er een goede afweging komt waarbij gezamenlijk wordt gezocht naar een gedragen besluit in het algemeen belang."

◆ *Gemeenten zien de provincie soms als tegenstander. Hoe ziet u de rol van de provincie?*

"Dat is onterecht. De provincie is een partner die samen met gemeenten moet zoeken naar wat goed is voor de inwoners. Sommige projecten zijn te groot voor een gemeente. Dan is het verstandig dat er een coördinerende rol is weggelegd voor de provincie. Wat mij opvalt is dat de meest luidruchtige gemeenten meer voor elkaar krijgen dan de constructief meewerkende gemeenten. Dat is in mijn ogen het belonen van slecht gedrag."

◆ *Hebben lokale politici altijd voldoende zicht op de provinciale regelgeving?*

"Lokale politici hebben de plicht de eigen gemeente goed te vertegenwoordigen. Daarvoor is het nodig om de provinciale regelgeving goed in de gaten te houden. Goed contact met de eigen provinciale fractie is dus van groot belang. Daarom was het fijn dat ik als gast mocht aanschuiven deze avond."

◆ *Een stelling: "De provinciale politiek is dichterbij dan je denkt". Ook voor raadsleden.*

"Oneens. De provincie is een orgaan dat verder weg is komen te staan omdat steeds meer taken naar de gemeenten zijn gegaan. Tegelijkertijd heeft de provincie wel grote verantwoordelijkheden voor veel inwoners"

◆ *U was even te gast bij onze fractie. Welke indruk hebt u gekregen?*

"Het was een goede vergadering waarin kort en bondig werd gesproken over de begroting voor het komende jaar. De fractie is een mooi gemêleerd gezelschap. Daardoor worden de verschillende kanten goed belicht."



Gerard Mostert

### Correctie

In de vorige uitgave van *Vizier* was waterschapsbestuurder Sjaak van Helden Gast van de fractie. Helaas kreeg hij een verkeerde voornaam. Dat is hierbij rechtgezet. Met excuses van de redactie.

## Avondboot op proefvaart

De kortste verbinding tussen de Drechtsteden, die zijn gelegen rond het Drievierenpunt, is over water. Het is dus niet verwonderlijk dat inwoners van de Drechtsteden het initiatief namen voor uitbreiding van de vaaruren van de waterbus. Dat initiatief is overgenomen en inmiddels is er een proefperiode aangebroken.

Met name inwoners van Papendrecht en Zwijndrecht vinden het gezellig om op de koopavonden in elkaars stad of in Dordrecht te shoppen. Maar ook uit eten gaan of museumbezoek kunnen mooi via het water plaatsvinden. Er is tot nu toe echter één dilemma. Je kunt wel over het water naar je bestemming toe, maar hoe kom je terug? Dat gaat in veel gevallen niet. Halverwege de avond vaart de laatste waterbus. Zie dan maar eens thuis te komen.

Bewust is gekozen voor december als startmoment van de proef, zodat de traditionele Dordtse Kerstmarkt binnen de proefperiode valt.

Daarna volgen de echte wintermaanden en vervolgens de periode van het voorjaar en de lente. Zodoende krijgen de bewoners voldoende gelegenheid de verlengde vaartijd van de waterbus uit te proberen. Na een half jaar zullen we samen met de exploitant, de bewoners en de regio de balans opmaken. Woont u in de buurt of brengt u de komende maanden een bezoek aan de Drechtsteden, laat u ons dan weten hoe u de proef ervaart?

Wilco Scheurwater, Statenlid ChristenUnie

## Een motor van zand, kan dat wel?

**In het verleden werd om de zoveel jaar een grote hoeveelheid zand op het strand en tegen de duinen aangebracht om duinafslag tegen te gaan en de kustbescherming op peil te houden.**

Nu is er een nieuwe oplossing bedacht. Voor de Westlandse kust werd tegen het strand, als experiment, een eiland van zand aangelegd, met de bedoeling om op een natuurlijke wijze duinafslag en zandsuppletie (=toevoeging) in evenwicht te brengen. Een ander belangrijk doel is om kennis op te doen voor het totale kustbeleid.

Het is een innovatief project van de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat. Het idee is afkomstig van ons voormalig collega-Statenlid, ir. Waterman. Hij was een groot pleitbezorger van bouwen met de natuur. Het project heeft de naam Zandmotor gekregen.

Met de aanleg is vijf jaar geleden begonnen. Van dit experiment wordt nauwkeurig bijgehouden wat er met het aangebrachte zand gebeurt. Hoe groot is de verspreiding? Of blijft er toch veel liggen?

De levensduur van het eiland is vooraf geschat op 20 jaar. In die periode zou het zand van de Zandmotor zich verspreiden over de Delflandse kust. Sinds

de aanleg voorziet de Zandmotor al meer dan vijf kilometer kust van zand. In 2021 volgt opnieuw een evaluatie. Men wil graag antwoorden op vragen als: Is de Zandmotor goedkoper dan de gebruikelijke zandstortingen, en: Draagt het bij aan een lange termijn kustonderhoud?

Een andere geschikte locatie voor een zandmotor is de kust van Noord-Holland. Tevens is er belangstelling vanuit het buitenland, zoals Jamaica en Zweden. Inmiddels zijn er concrete plannen voor de aanleg van een zandmotor bij Norfolk in Engeland.

Henk van Dieren, SGP-Statenlid



Foto: Rijkswaterstaat / Joop van Houdt

Kerst is als een eindejaarsgeschenk.  
Over de inhoud kan je ook in het nieuwe jaar nog verwonderd zijn.

### Uitgave

SGP & ChristenUnie-Statenfractie en de provinciale verenigingen van de ChristenUnie en de SGP in Zuid-Holland.  
Verschijnt 3 keer per jaar in een oplage van ruim 14500 exemplaren.

### Vormgeving en productie

Drukkerij Holland bv,  
Alphen aan den Rijn

### Contact met de fractie of de redactie

Telefoon: 070 - 441 7051  
Postbus 90602  
2509 LP Den Haag  
Email: fractie@zuid-holland.sgp-christenunie.nl

### Redactie

Rudy Ligtenberg, Flip Mak, Wim de Roos, Chris Schaapman en Servaas Stoop

### Adreswijzigingen

Bij verhuizing of opzegging graag een bericht naar het partijbureau:  
Ledenadministratie ChristenUnie  
Postbus 439  
3800 AK AMERSFOORT  
Email: ledenadministratie@christenunie.nl

december 2016

### Informatie

website: [www.zuidholland.christenunie.nl](http://www.zuidholland.christenunie.nl)



twitter: @CU\_ZH

### Fotoverantwoording

Flip Mak  
Stockbeelden